

Erguvanlar da Soldu

HALEPÇE YANARKEN

1979 yılında İran'da, Humeyni önderliğindeki hareket Amerikan yanlısı Şah rejimini sona erdirmişti. Bir yıl sonra Eylül 1980'de Irak, İran'a savaş açtı.

İran'da yeni kurulan rejimi çıkarları açısından tehlikeli bulan ABD, Saddam yönetimini İran'a karşı savaşında destekledi. Bu destek, yalnızca politik destekle sınırlı değildi. Her tür silah desteği de sağlandı Irak'a.

İran-İrak savaşının 8. yılında Irak ordusu ile Kürt silahlı grupları çatışmaya girmişlerdi.

16 Mart 1988 günü Halepçe'de bir katliam yaşandı. Katliam klasik silahlarla gerçekleştirilmedi. Kimyasal ve biyolojik silahlar kullanılmıştı. Büyük çoğunluğunu Kürtlerin oluşturduğu Halepçe halkı katledilmişti. Tarihe, "Halepçe Katliamı", "Halepçe'de Kürt Katliamı" olarak geçen olay gerçekleşmişti.

Amerikalı gözlemci Phyllis Bennis, 1995 yılında şöyle diyecekti: "Amerikan Type Culture firması, ABD Ticaret Bakanlığı'nun onayı ile Irak'a şarbon, e-coli, botulizm ve diğer korkunç biyolojik hastalıklara yol açacak çeşitli biyolojik silah malzemeleri temin etmiştir." (Karl Vick, "Man Gets Hands On Bubonic Plague Germ, But That's No Crime," Washington Post, 30.12.1995, Kaynak: Namık Alper Esen, "İrak ve Körfez Krizine Genel Bir Bakış", Müsiad yayınları)

Irak'ın Aralık 2002'de BM'ye sunduğu silah bildiriminde yazılanlar, 1991 Körfez savaşına kadar hangi ülkelerin Irak'a hangi silah ve malzemeleri sattığını ortaya koydu. BM Güvenlik Konseyi'ne sunulan raporda, Irak'ın silahlandırılmasında 1991 yılına değin en çok ABD ve Alman şirketlerinin adı geçmekteydi. 80'den fazla Alman ve 75 Amerikan şirketi Irak'a çeşitli silahları satmıştı.

Saddam'ın nükleer silah programı, Halepçe Katliamı'ndan sonra da desteklenecekti. Saddam Hüseyin kimyasal silahları Halepçe'den önce İran savaşında da kullanmıştı.

Irak, biyolojik silah programı için antraks

maddesini bir Amerikan laboratuvarından sağlamıştı. Nükleer silah programının önemli parçalarını Amerikan Enerji Bakanlığına bağlı Los Alamos ve Lawrence Livermore nükleer silah üretim atölyelerinden almıştı. Bu teslimatlar "Pentagon ya da Amerikan Ticaret, Enerji ve Tarım Bakanlıklarının resmi izniyle yapıyordu." (Dw-World'de, Andreas Zumach, 10.1.2003).

Saddam yönetimini 1991 yılına kadar silahlandıranlar arasında, İngiltere, Fransa, Çin ve Sovyetler Birliği de bulunmaktaydı.

Savaşa ve insan yaşamına Saddam'dan hiç de farklı bakmayan ABD'li politikacılar da vardı. İnsan yaşamına bakışları farklı olmayanların, çıkarlar temelinde birbirlerini bir dönem desteklemiş olmalarında şaşılacak bir yön bulunmamaktadır.

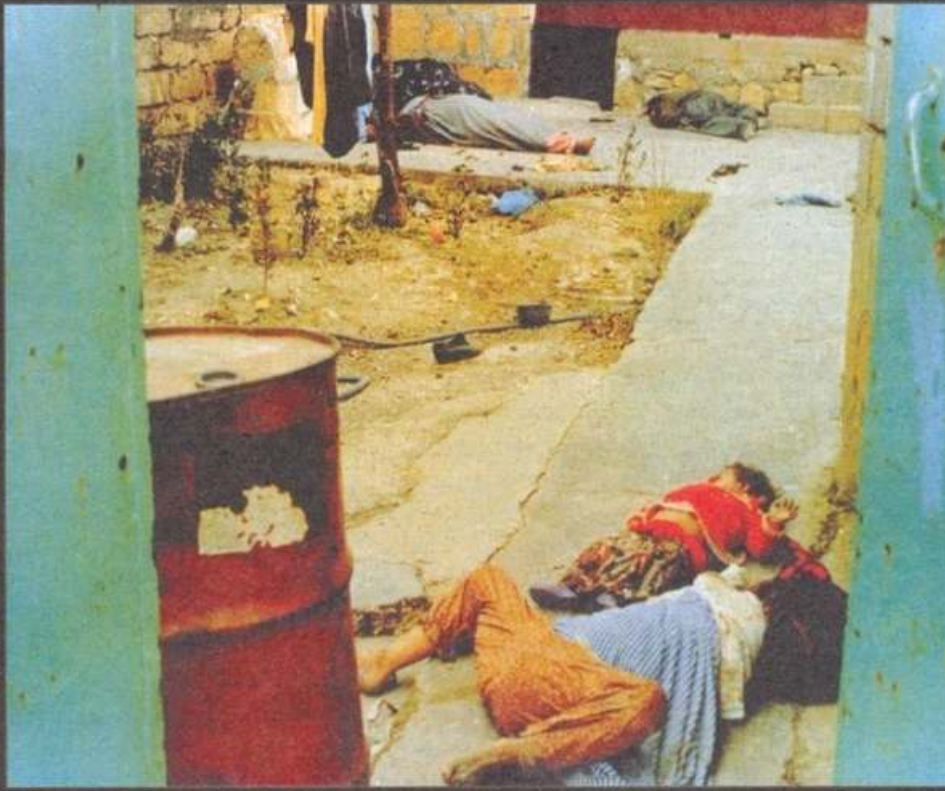
1996 yılında, dönemin ABD Dışişleri Bakanı Maddelerine Albright CBS televizyonunda katıldığı bir programda, "sizce yaptırımlar yüzünden ölen 500.000'den fazla çocuk ödemeye değer bir bedel midir?" şeklindeki soruya şu yanıtı vermiştir: "Bizce bu bedele değer."

1991 yılında ABD Genel Kurmay Başkanı, bugün de

ABD Dışişleri Bakanı olan Colin Powel, kendisine sorulan “Körfez savaşında kaç sivil Iraklı öldü?” sorusuna, “doğrusu bu, benim hiç umurumda olmayan bir rakam!” yanıtını vermiştir. İnsanı ve insan yaşamını hiçe sayanların biyolojik, kimyasal silahlarla desteklediği Saddam, bir dönem kendisini destekleyenlerle aynı zihniyete sahipti. Satın aldığı silahları kullandı.

16 Mart 1988’de Halepçe’de Kürtleri katletti. Biyolojik ve kimyasal silahları kullandı. Dünya halkları, sokaklarda zehirle öldürülmüş yaşlıların, gençlerin ve bebeklerin fotoğraflarıyla irkildi.

Dünya demokratik kamuoyu, kendi yurttaşlarına karşı biyolojik ve kimyasal silah kullanmaktan çekinmeyen Irak yönetimini nefretle kınıyordu. İnsanlığın vicdanı isyan ediyordu. Saddam’a bu silahları verenler susuyorlardı. Susuyorlar ve Saddam’ı silahlandırmaya devam ediyorlardı. Ta ki, Irak Kuveyt’i işgal edene kadar.

Halepçe’de bir katliam yaşandı, 16 Mart 1988 ‘de... Saddam ve yönetimi yargı huzuruna çıkarılamadı... Hesap sorulamadı... 5000’den fazla Kürdün, Asuri’nin ve Halepçe’de yaşayan diğer insanların öldürülmesinin hesabı sorulamadı... Biyolojik ve kimyasal silahların üretimi, bulundurulması ve kullanılmasıyla ilgili sözleşmelere uyulmadı. Ayrıca Sözleşmelerin eksiklikleri giderilemedi...

Başta ABD olmak üzere hemen hemen tüm devletler, İnsancıl Hukuk İlkeleri’ni ihlal ettiler. Bir dönem müttefikleri olan Saddam yönetimi gibi, sivillere yönelik eylemleri gerçekleştirdiler. İnsancıl hukuku kendi amaçları için araç olarak kullandılar. 1974 tarihli BM Olağanüstü ve Silahlı Çatışma Hallerinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına Dair Bildiri’nin 2. maddesinde, “Askeri operasyonlar sırasında kimyasal ve biyolojik silahlar kullanılması 1925 tarihli Cenevre Protokolü’nün, 1949 tarihli Cenevre Sözleşmesi’nin ve uluslararası insancıl hukuk ilkelerinin çok açık bir ihlalini oluşturur ve savunmasız kadınlar ve çocuklar dahil bütün sivil nüfusun ağır kayıplara uğramasına yol açar, ve bu tür eylemler en ağır şekilde cezalandırılır.” denmiş olmasına karşın, ne Saddam yönetimi cezalandırıldı, ne de güçlü devletlerin yöneticileri.

*Acıyı halklar yaşadı. Kadınlar,
çocuklar ve sivil nüfus.*

**Halepçe katliamının 15.
yılında, yaşamını yitiren o
masum insanları
saygı ile anıyoruz.**

Savaşa karşı oluşumuz, Saddam
yönetiminin suçlarını unuttuğumuz
ve bağışladığımız anlamına
gelmemektedir. Bugün Irak'ta
demokratik devlet yapılanmasını
hedeflediğini bunun için de Saddam
yönetiminin devrilmesi gerektiğini söyleyen devletler, daha düne kadar Saddam yönetimini desteklemiş olan devletlerdir. O devletlerin başında da ABD gelmektedir.

ABD'nin amacı Irak halkına ait yer altı ve yer üstü kaynaklarını ele geçirmek, kontrol etmek ve bölgesel nüfuzunu pekiştirmektir. İktidar ve yönetim biçimi değişikliklerini de kendi siyasi ve ekonomik çıkarlarına göre biçimlendirmektedir. İnsan hakları ve özgürlükleri kaygısı taşımamaktadır.

Irak'a yönelik Amerikan saldırısını durdurmak, Irak halklarıyla dayanışma anlamına gelir. "Savaşa Hayır" sloganlarımız, "Saddam'a evet"e dönüştürülemez. Halepçe katliamını bugünkü koşullarda da anmamız, yeni Halepçelerin işaretini görmemizdir. Biyolojik, kimyasal ve nükleer silahların asıl taşıyıcısı ABD'dir ve özellikle Arap halkları bu silahların kullanılması tehlikesi altındadır. Milyonlarca sivil insanın ölümünü göze alanların zihniyeti, Saddam zihniyetinden pek de farklı değildir.

Halepçeler unutulmasın!

Yeni Halepçelere hayır!

**Biyolojik, kimyasal ve
nükleer silahların üretimi,
bulundurulması ve
kullanılması yasaklansın!**

**Uluslararası Ceza
Mahkemesi Statüsü ABD ve
Irak tarafından onaylansın!**

İNSAN HAKLARI BÜLTENİ

**İHD Adına Sahibi : Hüsnü Öndül (Genel Başkan), Sorumlu Yazışleri Müdürü : Feray Salman
Genel Yayın Yönetmeni: Emirali Türkmen
İnsan Hakları Derneği: Tunalı Hilmi Caddesi No:104/4 Kavaklıdere/Ankara**

Tel: 466 49 13 -14 Web : www. ihd.org.tr